

**"UMJETNIČKE BAJKE – TEORIJA, PREGLED I INTERPRETACIJE",
Ane Pintarić, Filozofski fakultet, Osijek, 2008.**

Knjiga Ane Pintarić **Umjetničke bajke - teorija pregled i interpretacije** načelno je trodijelna. Prvi dio čini *Uvod* kojim autorica teorijski promišlja najvažnije poetičke odlike najpopularnijega proznog žanra u dječjoj književnosti. Njime propituje i određuje pojam bajke, naglašava razliku između usmene i pisane bajke - uočavajući terminsku neodređenost («klasična bajka» i «autorska bajka», «narodna i umjetnička bajka») i potom teorijski interpretira najvažnije stilске, sadržajne i strukturne elemente bajke. Navodi bogat spektar tema i motiva koji žive, u raznim kulturama i vremenima, u nizu inačica. Ovaj, prvi dio knjige iznimno je vrijedan, u nacionalnim okvirima prvi je takve vrste i takva pristupa te bi se mogao nasloviti i kao *Poetika bajke*.

Drugi dio predstavlja svjetske klasike pisane (umjetničke, autorske) bajke. U dijakronijskom slijedu od

preko dva stoljeća, počevši od Perraultove zbirke, autorica izdvaja najvažnije predstavnike u svjetskim, točnije europskim okvirima, a kriterij joj je dosadašnja opća recepcijska valorizacija te stilska posebnost predstavljenih pisaca. Autorica se, dakle, u prezentiranju europskih klasika bajke opredijelila za načelo reprezentativnosti čime djelo ostvaruje svoju primijenjenu svrhu.

Treći dio predstavlja nacionalnu pisanu bajku i autorica ga dijeli na tri poglavlja. U prvom, *Počeci hrvatske bajke*, autorica portretira hrvatske pisce koji su gradili svijet bajke – od Šenoe, preko Ivane Brlić-Mažuranić, do Cvrtile. Drugo poglavlje - domišljato i originalno sročeno kao *Bajka o hrvatskoj bajci* - predstavlja suvremene dječje pisce koji svoj diskurs dijelom izvode iz usmenoknjiževne bajkovne matrice ali je stilskim i strukturnim zamislima uvelike nadilaze; između više predstavnika autorica s pravom osobito mjesto namjenjuje Anti Gardašu.

U trećem poglavlju *Prema novom tisućljeću* autorica ukratko predstavlja najvažnije bajkovne naslove suvremene dječje književnosti i ukazuje na moguće nove putove te književne vrste, osobito s obzirom na raznolike interferencijske preplete s fantastičnom pričom i stvarnom zbiljom.

Sav ovaj pregled temelji se na preko 200 predstavljenih naslova bajki. Nakon svakoga dijela i poglavlja autorica navodi relevantnu literaturu, te

i time naglašava uporabnu namjenu djela, a izbor iz te literature - preko 80 prikaza, članaka i monografija - donosi na kraju svoga rukopisa.

Knjiga *Umjetničke bajke – teorija, pregled i interpretacije* plod je višegodišnjega autoričinog bavljenja bajkom: godine 1999. objavila je djelo sličnoga naslova, *Bajke, Pregled i interpretacije*, koje se djelo može smatrati svojevrsnim uvodom, točnije, najavom nove knjige; k tome, nizom članaka u periodicima i znanstvenim skupovima autorica je potvrdila svoju znanstvenu zaokupljenost fenomenom bajke ali isto tako i stručnu kompetentnost.

Na temelju rečenoga zaključujemo: *Umjetničke bajke – teorija, pregled i interpretacije* Ane Pintarić predstavljaju sveobuhvatan pristup bajci u dječjoj književnosti. Uvod u teorijska pitanja bajke prvi je a ujedno prijeko potreban pokušaj da se bajkovni diskurs u dječjoj književnosti cjelovito predstavi, osmisli i vrjednuje. Naime, dosad je u nacionalnim okvirima bajka interpretirana poglavito s gledišta osnovnoškolske prakse (Težak) ili pak je tek predstavljena nizom vrijednih antologija.

U ovoj knjizi bajka se promatra kao cjelovita umjetnička struktura. akon teorijskog okvira autorica najprije

interpretira najpoznatije svjetske primjere bajki a onda nacionalne, pronalazeći u objema samostalne vrijednosti, ali i poveznice. Upravo takav zamišljaj koncepcije knjige: teorijski uvod-svjetski kontekst-nacionalne vrijednosti logičan je i opravdan.

Povijesno-kronološki pristup autorica razlaže analitičko-interpretacijskom metodom, a može bitni suhoparni znanstveni diskurs obogaćuje mjestimičnim lirskim pasažima. To opravdava nakanu rukopisa, naime djelo je namijenjeno studentima dječje književnosti i nastavnicima u njihovoj svakodnevnoj radnoj praksi. Iskaz autoričin je jednostavan, logičan, pregledan i metodički sustavan. Važno je u tom smislu istaknuti kako je autorica voditeljica kolegija Metodika nastave hrvatskoga jezika i kolegija Dječja književnost na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Nakon iznijetog zaključiti nam je da je znanost o dječjoj književnosti obogaćena reprezentativnim djelom koja je na primjeren i znanstveni i stilski način usustavilo spoznaje o dominantnoj vrsti dječje književnosti, i koje će svakako imati svoju primijenjenu funkciju u školskoj praksi.

Stjepan Hranjec